MERIT
A CESO AND WUSC PROGRAM

IPAC IAPC

Шинэчлэл өөрчлөлтийн орчин дахь улс төрийн болон захиргааны харилцаа

2019 оны 10 дугаар сар

Монгол Улс, Улаанбаатар хот

Ёс зүй

Хэрэв санаж зорисон хэрэг тань

- Төр засаг, ард иргэдэд тустай
- Хууль эрх зүй болон ёс зүйн хэмжээнд нийцэж байвал

эргэлзээгүйгээр хэрэгжүүл.

Kenneth Kernaghan

Төрийн албаны ёс зүйн хэм хэмжээ

- Төрийн албан хаагчид чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ дараах хэм хэмжээг баримтална:
  - Нам бус;
  - Ур чадвартай;
  - Мэргэжлийн;
  - Ёс зүйтэй байх.
- Энэ нь бусадтай харилцах харилцаанд илтгэлцлийн суурь болно.

Чадахуйн зарчимд суурилсан төрийн албыг бэхжүүлэх

- Үнэт зүйл болон итгэл үнэмшил: Ард иргэд Чадахуйн зарчимд суурилсан төрийн албыг бэхжүүлэх нь зүйтэй гэдэгт итгэл үнэлшилтэй ханддаг. Ард иргэд үйл явдлын учир шалтгаан, ач холбогдлын талаар мэдээлэл авах эрхтэй. Уг зарчмыг амжилттай нутагшуулахад төрийн байгууллагын манлайлагчид, улс төрийн манлайлагчид өөрчлөлтийн түүчээлэгч болж ажиллаж чадах эсэхээс шалтгаална.
- Чадахуйн зарчмыг дүрэм, журамд тусгах: ТАЗ нь чадахуйн зарчмыг дүрэм журамд тусган, хэрэглээг тодорхой зааж өгөх.

- **Зан байдал:** Өөрчилж шинэчлэх шаардлагатай чиглэлд төвлөрч ажиллах. Албан хаагчдын сургалт хөгжил, харилцаанд төвлөрч, уг зарчмыг нутагшуулах явцад учирч болзошгүй саад бэрхшээлийг бодитоор тодорхойлох.
- Монгол Улс одоогийн байдлаар дараах 2 том сорилттой тулгарч байна:
  - Ажилласан жилд үндэслэж тушаал дэвшдэг системээс Чадахуйн зарчимд тулгуурлан тушаал дэвшүүлдэг систем рүү шилжих
  - Улс төрийн нөлөөллөөс ангид, нам бус байх
- ТАЗ-ийн зүгээс энэ 2 чиглэлд ач холбогдол өгч, ард иргэдэд үүнийг таниулахыг зорьж байна.

Хариуцлага

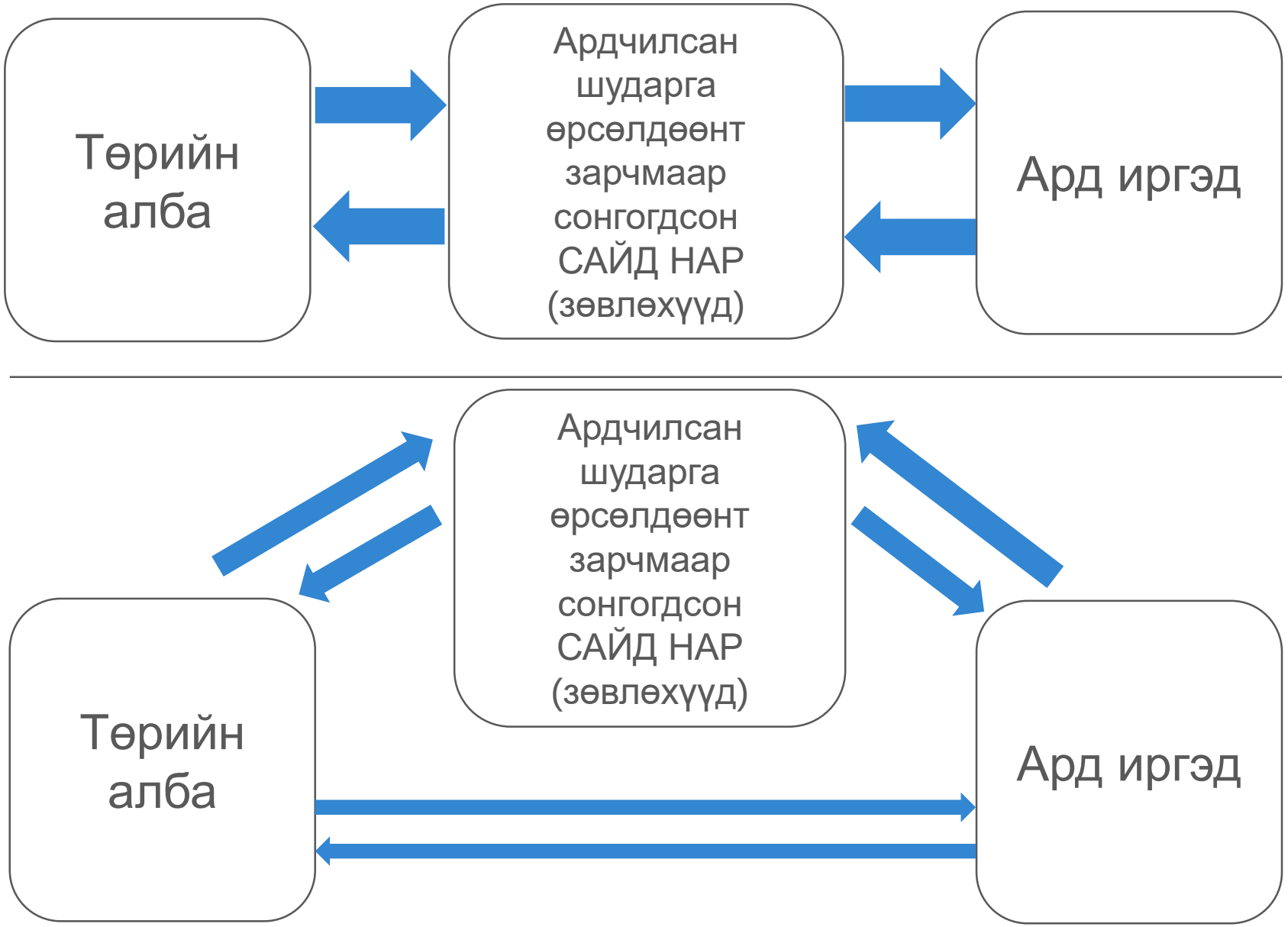
Улс төрийн хариуцлага нь

- Улс төрийн албан хаагчдын зайлшгүй эзэмшсэн байх чадвар бөгөөд
  - Улс төрийн амлалтандаа хүрдэг байх
  - Төрийн бодлого боловсруулахад хариуцлагатай, стратегитэй хандахад чиглэнэ.

Захиргааны хариуцлага нь

- Төрийн албан хаагчдын зайлшгүй эзэмшсэн байх чадвар бөгөөд
  - Төрийн албаны бүтээмж, үр нөлөө өндөртэй байх зарчмыг хангах
  - Төрийн бодлогын хэрэгжилтийг хангахад чиглэнэ.

Улс төрийн болон төрийн захиргааны албан тушаал

Төрийн алба
Ардчилсан шударга өрсөлдөөнт зарчмаар сонгогдсон САЙД НАР (зөвлөхүүд)
Ард иргэд
Ардчилсан шударга өрсөлдөөнт зарчмаар сонгогдсон САЙД НАР (зөвлөхүүд)
Төрийн алба
Ард иргэд

Төрийн албаны үнэт зүйлсийн онол– Төрийн албан хаагчдын гүйцэтгэх үүрэг

Засгийн Газрын үүрэг

Чиг үүрэг	Сайд	Дэд сайд
Бодлого	Боловсруулах	Зөвлөх
Хяналт	Хянах	Хэрэгжилтийг хангах
Улс төрийн захиргааны албаны харилцан холбоо	Төлөөлөн гүйцэтгүүлэх	Зохицуулах

	Сонгуульт албан тушаалтан болон төрийн албан хаагчдын хоорондын зааг ялгаа		
		Маш өндөр	**Маш бага**
Сонгуульт албан тушаалтны төрийн захиргааны албан хаагчдад тавих хяналт	**Маш өндөр**	Тусгаарлагдсан төрийн захиргааны дээд албан тушаалтнууд	Хамаарал бүхий төрийн захиргааны дээд албан тушаалтнууд
		Салангид чиг үүргүүд	Мэдрэмжтэй/идэвхтэй төрийн захиргааны дээд албан хаагчид
	Маш бага	Хараат бус төрийн захиргааны дээд албан тушаалтнууд	Давхардсан чиг үүргүүд
		Хүнд сурталтай төрийн алба	Улс төржсөн төрийн захиргааны дээд албан тушаалтнууд

Загварын гол санаа

- **Салангад чиг үүргүүд:** улс төрийн болон захиргааны харилцааны онолыг бататгах суурь ойлголт боловч хэрэгжих боломжтой, бодит санаа юм.
- **Хараат бус төрийн захиргааны албан хаагчид:** Захиргааны үйл ажиллагааны хараат бус байдлыг хэрхэн ардчилсан чөлөөт хяналттай уялдуулах вэ?
- **Мэдрэмжтэй/идэвхтэй төрийн захиргааны албан хаагчид:** Захиргааны идэвхтэй байдлыг ур чадвартай хэрхэн уялдуулах вэ?
- **Давхардсан чиг үүргүүд:** Онолын хувьд дээрх хоёр асуултын нэгдэл боловч, эрх мэдлийн тодорхой бус байдал болон цар хүрээ нь тодорхойгүй үйл ажиллагааг ялгаж салгахыг хэлнэ.

MERIT
A CESO AND WUSC PROGRAM

IPAC IAPC

Баярлалаа!

Асуулт, хариулт